

נתיבות ישע

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי לב
ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול חוצב
להבות אש קודש, ושאתו כשאגת האר"י החי,
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה
ראש ישיבת שערי יושר

במדבר תשפ"ב

שנה ד' • גליון קצ"ו

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של
רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליון של
תורת רבינו - נא להתקשר למספר:
EXT 9 1-718-854-2290 או לפקס:
1-718-705-8608

חדש!

אפשר לשמוע השיחה הנדפסת
בנתיבות יושר של כל שבוע במספר:
1-718-559-6660

כל הזכויות שמורות

למערכת חידו"ת של רבינו
ישיבת שערי יושר

בהוצאת מכון "שם עולם"

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים
רח' שחל 5, בני ברק
טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

תוכן העניינים

במדבר תשנ"ז

איש על מחנהו דגלו ואיש על דגלו - לכל אחד תפקיד מיוחד בעולם

מעלת הדגלים . . . . . ג

ענין צבעי וצורות הדגלים . . . . . ד

ביאור ציור שכס על דגל שמעון . . . . . ו

כל שבט והעבודה שלו . . . . . ז

הריבוי של ישראל שלא כדרך הטבע לפי
שעינו אותם . . . . . י

לחיות על פי השקפת התורה . . . . . יב

במדבר תשנ"ז

איש על מחנהו דגלו ואיש על דגלו – לכל אחד תפקיד מיוחד בעולם

מעלת הדגלים

אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתָם יִחְנֶנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאַהֲלֵ מוֹעֵד יִחְנֶנּוּ (במדבר ב, ב). במדרש רבה (במדבר ב, ג) אמרו: 'חיבה גדולה חבבן הקב"ה שעשאם דגלים כמלאכי השרת, כדי שיהיו ניכרין, ומנין שהוא אהבה לישראל, שכן שלמה אומר (שה"ש ב), הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה'.

וְעוֹד אָמְרוּ שֵׁם: 'בְּשַׁעָה שֶׁנִּגְלָה הַקֶּב"ה עַל הַר סִינַי וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ כ"ב רַבּוֹת שֶׁל מַלְאָכִים, וְהָיוּ כּוֹלֵם עֹשִׂים דְּגָלִים דְּגָלִים, כִּיּוֹן שָׂרָאוּ אוֹתָן יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֹשִׂים דְּגָלִים דְּגָלִים, שָׂרָאוּ שֶׁהִשִּׁי"ת הַתְּגָלָה עַל הַר סִינַי כְּשֶׁמַּלְאכֵי הַשֶּׁרֶת הָיוּ עֹשִׂיִים דְּגָלִים דְּגָלִים, 'הַתְּחִלּוֹ מִתְּאֻיִּם לְדְּגָלִים, אָמְרוּ, הֲלוֹאִי כֵךְ אֲנִי נַעֲשִׂים דְּגָלִים כְּמוֹתָן'.

וְעַל עֵינֵי הַדְּגָלִים אָמְרוּ שֵׁם עוֹד בְּמִדְרַשׁ (שם ד): 'וְכָל הָאוֹמוֹת מִסִּתְּכָלִין בָּהֶם' שֶׁהָאוֹמוֹת רָאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם דְּגָלֵיהֶם, 'וְתִמְחִיזוּ וְאוֹמְרִים מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה וְגו', אוֹמְרִים לָהֶם

הָאוֹמוֹת, שׁוּבֵי שׁוּבֵי הַשּׁוֹלְמִית, הִדְבְּקוּ לָנוּ בּוֹאוּ אֲצִלָּנוּ, וְאֲנִי עוֹשִׂין אִתְּכֶם שְׁלִטוֹנִים הַגְּמוּנִים דּוֹכְסִין אֶפְרָכִין אֶסְטְרָטִלִּיטִין, שֶׁנַּעֲשֶׂה אִתְּכֶם לְמַנְהִיגִים עַל אוֹמוֹת הָעוֹלָם, 'שׁוּבֵי שׁוּבֵי וְנַחֲזֶה כֵךְ, וְאִין נַחֲזֶה אֵלָּא שְׂרָרָה, שֶׁכֵּן אָמַר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה וְאֵתָה תַחֲזֶה וְגו', שׁוּבֵי שׁוּבֵי וְנַחֲזֶה כֵךְ, וְיִשְׂרָאֵל אֹמֵר, מֶה תַחֲזוּ בְשׁוֹלְמִית, מֶה גְדוֹלָה אַתֶּם נוֹתֵנִים לָנוּ, שְׂמָא כְּמַחֲוֹלַת הַמַּחֲנִים, שְׂמָא יִכּוּלִים אַתֶּם לַעֲשׂוֹת לָנוּ כְּגְדוֹלָה שֶׁעָשָׂה הָאֱלֹהִים בְּמִדְרַב, דְּגַל מַחֲנֶה יִהוּדָה, דְּגַל מַחֲנֶה רְאוּבֵן, דְּגַל מַחֲנֶה דָן, דְּגַל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם, יִכּוּלִים אַתֶּם לַעֲשׂוֹת לָנוּ כֵךְ, מֶה תַחֲזוּ בְשׁוֹלְמִית, מֶה גְדוֹלָה אַתֶּם נוֹתֵנִים לָנוּ, שְׂמָא כְּמַחֲוֹלַת הַמַּחֲנִים, שְׂמָא יִכּוּלִים אַתֶּם לִיתֵן לָנוּ כְּגְדוֹלָה שֶׁעָשָׂה לָנוּ הָאֱלֹהִים בְּמִדְרַב, שֶׁהִיִּינוּ חוֹמָאִים וְהוּא מוֹחֵל לָנוּ, וְאוֹמֵר לָנוּ וְהִיא מַחֲנִיךְ קְדוּשָׁה, שְׂגָם לְאַחֵר הַחֲטָא צוּה עֲלֵינוּ שִׁיְהִיה מַחֲנִיךְ קְדוּשָׁה, 'אַף בְּלַעַם הַבֵּית בְּהֵם, וּבִיקֶשׁ לְהַכְנִים קָלִלָה וְעֵין הָרַע בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל, 'וַיִּצְאָה עֵינֵינוּ כְּנֶגֶד, שְׂלֵא הִיא יִכּוּל לִיַּעַב בָּהֶם שְׂנֵאמֵר (במדבר כד), וַיִּשָּׂא

בלעם את עיניו, אלו הם הדגלים, התחיל אומר מי יכול ליגע בבני אדם אלו, שנאמר (שם) שוכן לשכמיו, מיכן למדנו שהיו הדגלים גדולה וגדר לישראל, לכך נאמר איש על דגלו'.

מבואר בדברי המדרש, שענין הדגלים זהו ענין של אהבה, ולהבין הדבר על אישורו אין זה בכוחינו, אבל יכולים אנו לבוא לאיזה הבנה.

הנה, כשבא מלך גדול למדינה אחת, הרי הוא בא בכבוד גדול ובמכס גדול, 'מיט א גרויסן פֿאַראַד', והוא בא מוקף בשריו ובכירי מלכותו, וענין זה מפרסם את כבוד המלכות, ובזה מתכבד המלך, שזהו דרך כבוד המלכות כשהמלך מתגלה לעם, והמלכות מתפארת כשהוא מתגלה על העם בכל כבודו.

דבר זה ראו בני ישראל בשעת מעמד הר סיני, שהשי"ת ירד להר סיני עם מלאכים, ולא ירד לשם עם המוני מלאכיו, אלא עם מספר מסויים של מלאכים, מאתיים ועשרים אלף מלאכים, וכלשון המדרש שנתגלה השי"ת על ישראל עם כ"ב רבבות מלאכי השרת, והם באו מסודרים בדגלים, ודבר זה היה בשעת מעמד הר סיני, שאז היתה ההתגלות הגדולה ביותר שהיה בעולם, בשעת מתן תורה, שאז

הראה השי"ת כבודו בעולם, והשי"ת קבע כמה התגלות יהיה בשעת מתן תורה, ובכלל ההתגלות הגדולה של כבוד שמים היה מה שנראה בכבודו עם כ"ב רבבות מלאכי השרת, והם הלכו בדגלים, וראו בני ישראל שענין הדגלים השלים את ההתגלות של כבוד שמים.

באשר ראו בני ישראל דבר זה, התאוו גם בני ישראל לדגלים, וביקשו מלפני השי"ת שגם הם יזכו לענין זה, והיינו שביקשו שכבוד שמים יתגלה גם על ידינו, על ידי מה שאנו נהיה כדגלים.

זה היה ענין הדגלים שהיה לבני ישראל במדבר, שהארון הלך באמצע, והשכינה שרתה על הארון עם עניי הכבוד, והיתה שם גילוי השכינה באופן נעלה, וההתגלות השכינה היתה על ידי הדגלים של הכלל ישראל, ובזה נתגלה כבוד שמים בעולם, שהרי הם כרוכים וקשורים זה בזה.

זהו מעט ההשגה שאנו יכולים להשיג מהו ענין הדגלים.

ענין צבעי וצורות הדגלים

וביצד היו הדגלים?, מלבד מה שהשכמים שכנו כל אחד בפני עצמו, היה לכל שבט דגל,

וַיֵּשׁ לַהֲתַבּוֹנָן מִהוּ עֵינִין צַבְעִי
הַדְּגָלִים וְהַצּוּרוֹת שֶׁהָיוּ בְּתוֹךְ
הַדְּגָלִים, וְאֵת הַדְּגָלִים הִלְלוּ פָּרְסוּ
בִּשְׁעָה שֶׁהִלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדָגְלִים,
שֶׁלֹּא הָיוּ פּוֹרְסִים אֶת הַדְּגָלִים עַל
הַבָּתִּים כְּדֶרֶךְ אֻמוֹת הָעוֹלָם, אֲלֵא
בִּשְׁעַת מַסַּע הַדְּגָלִים, כִּשְׁהִיָּה הָעֵינִין
שֶׁל הַדְּגָלִים, הִיָּה זֶה יַחַד עִם הַמִּפּוֹת
הִלְלוּ, שֶׁאֵין הִיָּה הַתְּגָלוֹת הַשְּׂכִינָה
הַגְּדוּלָּה עַל הַכֹּלל יִשְׂרָאֵל, וּבִשְׁעָה זֶה
הִיָּה הַהֲתַקְּרוּבוֹת הַגְּדוּלָּה שֶׁל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַהֲשִׁי"ת, וּבְאֻמָּתָהּ הַשְּׁעָה
נִשְׁפָּעוּ הַהֲשַׁפְּעוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְעַל יְדֵי
הַשַּׁפְּעוֹת אֵלּוּ הוֹשְׁלָמוּ וְנִתְחַזְּקוּ
וְהוֹעֲמָדוּ מִצָּבָם שֶׁל כָּל שְׂבַט וּשְׂבַט,
וְהַהֲשַׁפְּעוֹת נִשְׁפָּעוּ עַל יְדֵי הַדְּגָלִים
וְעַל יְדֵי הַצַּבְעִים וְעַל יְדֵי הַסִּימָנִים,
שֶׁכָּל צַבֵּעַ הוֹרָה עַל עֵינִין אַחֵר, וְאֵין
לָנוּ הַשְּׂגָה בְּדִבְרֵי, אֲבָל כָּל צַבֵּעַ הִיָּה
מִכּוּוֹן כְּנֶגֶד מַהוּת וּפְנִימִיּוּת שְׂבַט זֶה,
וְהַסִּימָנִים גַּם הֵם רִמְזוּ לְעֵינִין זֶה,
שֶׁהַדְּגָלִים הָיוּ הַצִּיּוּרוֹת שֶׁל
הַהֲשַׁפְּעוֹת בִּשְׁעַת הַהֲתַגְּלוֹת הַגְּדוּלָּה
כִּשְׁהָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִירְבָּה גְּדוּלָּה אֶל
הַשִּׁי"ת, וְצִיּוּרוֹת הַהֲשַׁפְּעוֹת הָיוּ אֵין
בְּאֻפֵּן הַנִּפְלָא בְּיוֹתֵר, וְהַדְּגָלִים
וְסִימָנֵיהֶם הָיוּ צִיּוּרוֹת הַהֲשַׁפְּעָה.

דְּבַר זֶה מוֹכֵן, שֶׁהַדְּגָלִים לֹא הִיָּה
בֵּהֶם כּוֹחַ מַעְצָמָם, 'ס'אִיז נִישְׁט
גַּעוּוֹעִין אַ טְרוֹקֶענע זַאךְ, אֲלֵא כּוֹחַ

'פֶּענֶעקער', וְכִמּוֹ שֶׁאִמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (בַּמִּדְבָּר
רַבָּה ב, ז), 'בְּאֻמָּנוֹת, סִימָנִין הָיוּ לְכָל
נִשְׂיָא וְנִשְׂיָא, מִפָּה וּצַבֵּעַ עַל כָּל מִפָּה
וּמִפָּה, כִּצְבֵּעַ שֶׁל אַבְנִים טוֹבוֹת שֶׁהָיוּ
עַל לְבֹו שֶׁל אַהֲרֹן, שֶׁכָּל שְׂבַט הִיָּה לוֹ
מִפָּה בִּצְבֵּעַ אַחֵר, כִּצְבֵּעוֹ שֶׁל הַשְּׂבַט
עַל חוֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט.

וּמִלְבָּד מִה שֶׁהִיָּה לְכָל שְׂבַט מִפָּה
עִם צַבֵּעוֹ, הִיָּה בְּאֻמָּצֵעַ
הַמִּפָּה צִיּוֹר אַחֵר, 'כָּל שְׂבַט וּשְׂבַט
נִשְׂיָא שֶׁלּוֹ צַבֵּעַ מִפָּה שֶׁלּוֹ דּוּמָה לְצַבֵּעַ
שֶׁל אַבְנֵי, רְאוּבֵן אַבְנֵי אֹדֶם, וּמִפָּה
שֶׁלּוֹ צַבֵּעַ אֹדֶם, וּמִצְוִייר עֲלָיו
דּוּרְאִים, שֶׁמַּעֲוֵן פְּטֻדָּה, וּמִפָּה שֶׁלּוֹ
צַבֵּעַ יֶרֶק, וּמִצְוִייר עֲלָיו שֶׁכֶּם, לֹו
בְּרַקָּתָהּ וּמִפָּה שֶׁלּוֹ צַבֵּעַ שְׁלִישׁ לְבָן
וְשְׁלִישׁ שַׁחֹר וְשְׁלִישׁ אֹדֶם, וּמִצְוִייר
עֲלָיו אֹרִים וְתוֹמִים, יְהוּדָה נֶפֶךְ וּצַבֵּעַ
מִפָּה שֶׁלּוֹ דְּמוּתוֹ כְּמִין שָׁמַיִם, וּמִצְוִייר
עֲלָיו אֲרִיָּה וְכו', דֵּן לֶשֶׁם וּצַבֵּעַ מִפָּה
שֶׁלּוֹ דּוּמָה לְסַפִּיר, וּמִצְוִייר עֲלָיו נַחֲשׁ,
עַל שֵׁם יְהִי דֵּן נַחֲשׁ'.

וּבְדֶרֶךְ אֲגַב נִצִּיין מִה שֶׁאִמְרוּ שֵׁם
בַּמִּדְרָשׁ: 'מִהֵם לְמַדָּה
הַמַּלְכוּת לְהִיָּת עוֹשִׂין מִפָּה וּצַבֵּעַ לְכָל
מִפָּה וּמִפָּה, שֶׁמָּה שֶׁאֵין רוֹאִים
שְׂמַלְכוּיּוֹת אֻמוֹת הָעוֹלָם יֵשׁ לָהֶם
דְּגָלִים שֶׁל מִפּוֹת וּצַבְעִים, דְּבַר זֶה
לְמַדּוֹ מִדְּגְלֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר.

הדגלים באו על ידי ההתעוררות של הכלל ישראל, שכני ישראל היו צריכים לכוון את ליבם ומוחם כנגד הדגלים הללו, וכנגד עיני הדגלים, שעל ידי מה שהיו הלכות פתוחים, וכלי הקיבול היו פתוחים, נשפכו בהם ההשפעות.

וזהו הכוונה במה שאמרו במדרש 'התחילו מתאווים לדגלים, אמרו, הלוואי כך אנו נעשים דגלים כמותן', שכאשר ראו בני ישראל את הדגלים שיש למלאכי השרת, כווננו את ליבם שגם הם יזכו להיות דגלי ה', כמו המלאכים, ועל ידי האתערות דלתתא שהתחילו מתאווים לדגלים, על ידי כן נפתחו ליבותיהם ומוחם לקבל את ההשפעות הללו.

ביאור ציור שכם על דגל שמעון

והנה יהודה היה לו צורה של אריה, המורה על מלכות וחוזק, שנאמר 'גור אריה יהודה', לפי שיהודה היה המלך בין האחים, לפי שהדגל וצבעו והסימנים שהיו על הדגלים.

ויש להבין ענין אחד, שהנה לגבי שמעון אמרו 'שמעון פטדה, ומפה שלו צבוע ירוק, ומצויר עליו שכם', ויש להבין מה שהיה בדיוקא

הציור של שכם, שהרי כשהרגו שמעון ולוי את אנשי העיר שכם בנעשה דינה היה ליעקב אבינו טענות על הדבר, ואם כן מה טעם היה על דגל שמעון הציור של שכם, שהרי על הדגלים היה הציור של מעלות השבטים.

והענין בזה הוא, הנה בשעה ששמעון ולוי הרגו את אנשי שכם היה טעמם כמו שאמרו 'הכוונה יעשה את אחותינו', שבאו להילחם עבור קדושת ישראל, והיינו שהיה בשכמ שמעון הכוח להילחם עבור קדושת ישראל, שזה היה המהות והכוחות הפנימיים של שמעון ולוי, ומה שטען יעקב אבינו כלפיהם היה, שלא היו צריכים להוציא באותה שעה את פנימיותם מן הכוח אל הפועל, לפי שהיו מוקפים באומות העולם, ובאו לידי סכנה, שמא יהרגו אותם אומות העולם, אבל עצם המידה הפנימית שהראו שמעון ולוי בשכם, היה זה המידה הפנימית של שמירת הקדושה של בני ישראל.

ואכן אומות העולם לא עשו להם מאומה, שנעשה להם גם, וכמו שנאמר שם (בראשית לה, ה), 'ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב', והיה זה גם גלוי שאומות העולם שתקו.

וישראל או לוי שניגש לעבודת
הכהנים, הרי הוא חייב מיתה, שהזר
הקרב יומת, וכמו כן כשאחד מבני
ישראל ניגש לעבודתם של בני קהת
בנשיאת המשכן, היה חייב מיתה, לפי
שהשי"ת עשה הברלות בין שבט
לשבט, וההבדלה היא באופן שכל
היוצא מתחומו וניגש לתחומו של
השני דינו במיתה.

והנה בנוסח ההבדלה שאנו
אומרים במוצאי שבתות
וימים טובים, ואומרים 'המבדיל בין
קודש לחול בין אור לחושך בין
ישראל לעמים בין יום השביעי לששת
ימי המעשה'. ובגמרא פסחים (קד.), יש
מאן דאמר שיש לומר גם 'המבדיל בין
כהנים ללוים וישראלים'. ומהו ענין
ההבדלה, וכי יש איזה חסרון
בישראל?

כמו כן יש להבין מהו הטעם שהזר
הקרב יומת, וכי יש חלילה
איזה פגם במהרתם של ישראלים,
שמשום כן אסור לו לגשת את
העבודה, וכי הכהן הוא במצב יותר
טוב מהישראלים, וכי יש איזה טומאה
חלילה בישראל, והלויים עומדים בין
הכהנים לישראלים?, אלא שזה וודאי
שאי אפשר לומר כן, שהרי גם על
משה רבינו נאמר 'והזר הקרב יומת',
וזה פשוט שלא היה משה רבינו
במדרגה פחותה מבניו של אהרן.

נתאר לעצמינו, אילו היו כמה
יהודים נכנסים לעיר שדרים
שם כמה אלפי נאצי'ם, והיו הורגים
את כל אנשי העיר, אי אפשר לתאר
הפאנראמקן הגדולים שהיו פורצים
בכל העולם על ענין כזה. ומה היה
במעשה שמעון ולוי?, נכנסו להם שני
יהודים, והרגו עיר שלימה, על ידי מה
שציוו עליהם למול עצמם, ובה רימו
אותם והרגו את כולם, וכיצד לא
עמדו אומות העולם על יעקב ובניו.

אלא שהתשובה היא, שכאשר
השי"ת סותם את הפה,
שותקים.

מפני זה היתה העיר שכם חרוטה
על דגלם של שבט שמעון,
לפי שהיה בכוחם המידה של
השמירה על קדושת ישראל, וזהו
מהותם של שבט שמעון.

כל שבט והעבודה שלו

והנה כל דגל היה לו תורה בפני
עצמו, שכל דגל היה לו צבע
בפני עצמו וצורה בפני עצמו, וגם
מקום בפני עצמו, והיה ענין מיוחד
שכל שבט יהיה לו צורה בפני עצמו,
לפי שהמהות והפנימיות והתפקיד
של כל שבט, היה שונה זה מזה.

אנו רואים שיש בכלל ישראל
כהנים ולויים וישראלים,

זה, ומי שאינו כהן שניגש לעבודה זו, הרי הוא עושה תערוכת. וכשם שיש הבדלה בין ישראל לעמים, אלא ששם הוא גם הבדלה בין קודש לחול ובין טמא לטהור, יש גם הבדלה בין כהנים ללווים, והבדלה זו היא הבדלה ברורה וחזקה, שכל אחד צריך לעמוד איש על מחנהו ואיש על דגלו, כל אחד והתפקיד שלו.

באופן זה העמיד השי"ת את הכלל ישראל - לפי השבטים ולפי הדגלים, אבל יש לידע שענין הבדלה זו נמשך יותר ויותר, כל אחד ואחד יש לו את התפקיד המיוחד שלו על פי נשמתו, שנשמתו מסוגלת לתפקיד מיוחד זה, ואמנם אין מי שיודע מהו תפקידו המיוחד, שבשעה שהיו נביאים בבני ישראל, היה אפשר לגשת לנביאים לשאול מהו תפקידו המיוחד של כל אחד ואחד, אבל דבר זה יש לידע שכל אחד יש לו את הכוח המיוחד שלו.

והנה לפעמים יש אחד שליבו נשבר כשהוא רואה איך שחבירו מצליח יותר ממנו, שהוא בעל כשרון יותר גדול ממנו, או שהוא למדן יותר גדול ממנו, או שחבירו יש לו יותר גבורה ממנו, או שהוא רואה שחבירו יש לו כוח ההשפעה יותר ממנו.

אבל כך הוא ביאור הדברים, השי"ת העמיד את הכלל ישראל באופן שיש להם תפקידים, כל אחד יש לו את התפקיד שלו, ואין לאחד לגשת לעבודתו של השני, ואנו רואים שגם בתוך שבט הלויים יש כמה תפקידים, שיש משוררים ויש שוערים, השוערים היו שומרים על דלתות העזרה משום כבוד בית המקדש, והיו לוויים שתפקידם היתה השירה והזמרה בבית המקדש, ואמרו (ערכין יא:): 'נקטינן משורר ששיער בשל חבירו במיתה'. כי האיסור של הזר הקרב אינו שייך לקדושה ולגדולה של האחד על גבי השני, אלא שכל אחד יש לו את תפקידו, ואסור לאחד לשנות את תפקידו, שכל תפקיד של כל אחד הרי זה מיוחד לו על פי מהותו ופנימיותו ושושנו, ועל פי זה נתנו לו את תפקידו מן השמים, ומי שניגש לעבודה שאינו מופקד על זה, הרי הוא גורם לחורבנות בעולמות העליונים, ומשום כן הוא במיתה בידי שמים.

הלוי שניגש לעבודת הכהנים הרי הוא במיתה, לא משום שהכהן גדול ממנו, משה רבינו לא היה קטן מבני אהרן, וגם עליו נאמר והזר הקרב יומת, אלא שתפקיד עבודת הקרבנות נמסר בדווקא לכהנים, ורק הכהנים מסוגלים לענין

תורה בהתמדה, אף שאינו למדן גדול ולא בעל מוח גדול, אבל יש בו נקיות ועבודה, והוא לומד תורה לשם שמים, ועל ידי כן הוא פועל בבריאה כשם שפועל מי שהוא בעל מוח או שיש לו שאר כוחות המעשה, ורואים על פי מעשיו מה שהוא פועל גדולות ונצורות גם בחיצוניות, לפי שזה ממלא את תפקידו וזה ממלא את תפקידו, ועל ידי כן מתמלא התפקיד של בני ישראל בעולם, שכן כל הכלל ישראל, כל אחד ממלא את תפקידו, ועל ידי כן מתמלא תפקידם של הכלל ישראל בבריאה, ועל ידי כן באים לשלימות הבריאה, וזה מביא לתכלית העולם, שיהיה התגלות כבוד שמים בעולם.

דאם לערנט אונז די תורה מיט די דגלים, דבר זה אנו למדים מהתורה מפרשת הדגלים, שעבודת האדם הוא באופן של 'איש על מחנהו ואיש על דגלו', ולזה התאוו בני ישראל, בני ישראל התאוו לכך שכל אחד ידע את תפקידו המדויק, וכל אחד יש לו את הגבול שלו והתחום שלו.

בני ישראל באו לידי ההבנה, שהגבולים והתחומים אין האדם בוחר לעצמו, אלא השי"ת מעמיד כל אחד על גבולו ועל תחומו, הכשרונות והחכמה שיש לאדם, אין

יש מי שיש לו כוח גדול לפעול עבור גמילות חסדים, ואילו הוא אין בו שם חשיבות, שאין לו הכוחות לדבר עם רופאים או עם הלוי'ער [עורך דין], ונשבר ליבו בקרבו, מה אני עושה בעולם, 'וואס טוה איך אויף דער וועלט', שחבירו יש לו כוח ההשפעה ללכת לדבר בבאגן או עם רופא או עם לוי'ער עבור אחרים, וכיצד הנני נראה לעומת חבירי, שחבירי הוא ברום המעלה, והרי הוא צדיק נשגב, ששערי שמים פתוחים עבורו, ואילו עבורי סגורים אפילו שערי העיר, וכאשר הוא עומד בפני הגוי הרי הוא מביט עליו כאילו היה בהמה, ולעומת זה, לפני חבירו עומדים שרים וגדולים ומבקשים לחלות את פניו.

אבל ידע שאין לו ממה להישבר, ואין לו לגשת לעבודתו של חבירו, והרי זה בכלל 'והזר הקרב יומת', שמה שחבירו יש לו הכוחות הללו, הרי זה משום שזהו תפקידו של חבירו, כוח וסגולת נשמתו של חבירו הוא לפעול באופן זה בעולם על פי כוחותיו, והכוחות שנתנו לו מן השמים הרי הם על פי התפקיד המיוחד שנתנו לו מן השמים, ועליו למלא את תפקידו על פי כוחותיו.

שכן הוא האמת, שכאשר יושב לו האדם בפינתו והוא לומד

עשרים ושנים אלף, ומבן שלושים שנה כולם שמונת אלפים, והנה לא יגיעו מבן עשרים שנה ומעלה לחצי שבט מישראל הפחות שבכולם, ועדיין לא נשאו הארון שתהיה הקדושה מכלה בהם, וזה תמיה, איך לא יהיו עבדיו וחסידיו ברוכי ה' כשאר כל העם'.

וכתב הרמב"ן 'ואני חושב, שזה חיזוק למה שאמרו רבותינו (תנחומא וארא ו'), כי שבטו של לוי לא היו בשיעבוד מלאכת מצרים ובעבודת פרך, והנה ישראל, אשר מררו המצריים את חייהם בעבודה קשה כדי למעטם, היה הקב"ה מרבה אותם כנגד גזירת מצרים, כמו שאמר (שמות א, יב), וכאשר יענו אותו בן ירבה וכן יפרוץ, וכאשר נאמר עוד בגזרת אם בן הוא והמיתן אותו, וירב העם ויעצמו מאד (שם פסוק כ), כי היה הקב"ה אומר, נראה דבר מי יקום, ממני או מהם, אבל שבט לוי היו פרים ורבים כדרך כל הארץ, ולא עלו למעלה כשאר השבטים'.

מבואר בדברי הרמב"ן, שמה שבני ישראל היה בהם ריבוי גדול, שאחד מחמשה מבני ישראל שהיו במצרים, כמו שנאמר וחמושים עלו בני ישראל, היו שישים ריבוא לבד ממף ונשים, ריבוי עצום זה היה למעלה מדרך הטבע, ששבט לוי

מי שלוקח את הכשרונות בעצמו, ומה שהאדם עומד על תחומו, לא בא הדבר על ידי כשרונו, אלא השי"ת קבע היכן יעמוד שבט יהודה והיכן יעמוד שבט דן, וכל אחד קיבל את תפקידו ודגלו על פי מהותו ופנימיותו, ולא היתה שום תערובת בין כל אחד ואחד.

הריבוי של ישראל שלא כדרך הטבע לפי שעינו אותם

הנה בפרשתו נאמר מספרם של בני ישראל, השבט הגדול היה יהודה, ולאחריו דן, והנה המספר של כל שבט היה למעלה משלושים אלף, והיו שבטים שהיה להם ארבעים אלף ושבעים אלף, וזה היה מספרם של בני ישראל מעשרים שנה.

אמנם רואים אנו דבר פלא, ששבט לוי, שאותם מנו מבן חודש, היה להם רק עשרים ושנים אלף איש, וכאשר מנו אותם משלושים ועד חמישים היה מספרם מועט ביותר, ויש להבין מה נשתנו שבט לוי לגריעותא, שהיה בהם מספר מועט כל כך.

הרמב"ן (במדבר ג, יד), עמד על תמיהה זו וכתב: 'והנה לא היו שבט הלויים כשאר השבטים, כי מבן חודש ומעלה לא היו רק

הגדולה של הכלל ישראל להשי"ת, שעל ידי הדגלים היו הצינורות של החסדים וההשפעות, והיה זה חיוזק הפנימיות של השבטים בכללות, ושל כל אחד בפרטות, ומשום כן נתאוו ישראל לדגלים.

אבל עדיין היו צריכים לההתאוות של בני ישראל לדגלים, שאילו לא היו מתאווים לדגלים, לא היו זוכים לדבר. וכמבואר במדרש, שכאשר ראו בני ישראל איך שירד כביכול להר סיני עם רבבות המלאכים עם הדגלים 'התחילו מתאווים לדגלים, אמרו, הלאו כך אנו נעשים דגלים כמותן', אבל אילו לא היו מתאווים לדבר, לא היו זוכים לדגלים, וענין התאווה לא היה זה רק רצון בעלמא, אלא היה זה רצון של תאוה, שנפתח ליבם לבקש לקבל את ההשפעה שנשפכו על ידי הדגלים על הכלל ישראל, על ידי מה שנפתחו ליבם לקבל ענין הדגלים.

ענין הדגלים בא יחד עם האמונה בה', לידע מהו ענין שבטי בני ישראל, שיש לדעת שהריבוי של הכלל ישראל היתה שלא כדרך הטבע, וזה נשאר כך לדורי דורות. כשם שהאהבה של השי"ת לבני ישראל נשאר לנצח, שאף שהיום אין לנו הדגלים בפועל, לפי שאין הארון הולך עם ישראל בגלוי, ואין אנו

נתרבה בדרך הטבע, והם נתרבו שהיה בהם רק עשרים ושנים אלף, וכל ישראל נתרבו על ידי הברכה על שהיו מענים אותם.

ובן איתא עוד, שהשבט השני בגדלו היה שבט דן, שהיו שישים ושנים אלף איש. והנה יהודה היה לו שלושה בנים, בנימין היה לו עשרה בנים, ואילו דן היה לו רק בן אחד ושמו חושם, ואמרו חז"ל שחושם היה חרש, הרי שדן היה לו רק בן אחד שהיה חרש, ונכנס דן לפני יעקב אביו ושאלו מה יהיה עמו, שלא ישארו ממנו בנים, והתפלל יעקב עבורו, ונתרבה כל כך עד שהיה השבט השני בגדלו.

וזהו כענין שהיה בכל הכלל ישראל, שהתרבו שלא כדרך הטבע, ואילו היה הכל כדרך הטבע, לא היה נשאר בנים מרדן, והכלל ישראל היו צריכים להיות מועטים משבט לוי, לפי שהמצרים עינו אותם והיו יכולים להתבטל לגמרי, אבל הקיום של הכלל ישראל היתה שלא כדרך הטבע.

זהו הענין של 'איש על מחנהו ואיש על גלוי', ומבואר בדברי חז"ל שענין הדגלים מראה על האהבה הגדולה של כביכול לכלל ישראל, שעל ידי הדגלים ראו את ההתקרבות

רואים השראת השכינה בגלוי, אבל בהסתתר נשאר אהבתו של השי"ת לבני ישראל בכל דור ודור, ובימות המשיח יהיה התגלות הדבר באופן יותר גדול כמו שהיה.

ויש לנו לחיות עם אמונה זו שהנהגת השי"ת עם הכלל ישראל הוא הנהגה שלא בדרך הטבע, כי על פי החשבונות הפשוטים, הרי שכל הכלל ישראל היה צריך להיראות באופן אחר לגמרי, שלא היו מתרבים בני ישראל כי אם כריבוי של שבט לוי בדרך הטבע, ורק לפי שביקש פרעה למעטם, על ידי כן אמר השי"ת נראה דבר מי יקום.

לחיות על פי השקפת התורה

בחורים שלומדים תורה בישיבה, ואברכים שעוסקים בתורה, הנה כשמתבוננים בדבר על פי ההבטה של בני העולם, יש לשאול פרנסה מנלן, כיצד יוכלו לעבור את החיים, אבל מחשבות אלו הרי הם ההיפך של התאוות הדגלים, והרי זה מהלך החיים על פי חשבונות של דרך הטבע.

השי"ת מלמד אותנו, והתורה מלמדת אותנו, 'די תורה האט אונז אויסגעלערנט', שכל

מהותם של הכלל ישראל אינם חיים על פי הטבע, ולא על פי המהלך של דרך הטבע, ומי שחי על פי המהלך של העולם, מי שמוחו וראשו מונהג על פי העולם, יהיה ההנהגה עמו כמהלך של העולם הזה, אבל אילו היה השי"ת נוהג עם בני ישראל במצרים במהלך הטבע, היו הכלל ישראל מתמעטים באופן שבשעת יציאת מצרים לא היו כי אם כמה אלפים, ולא היה שישים ריבוא, והיה חסר בבנין של כל הכלל ישראל.

בני ישראל שיושבים ועוסקים בתורה צריכים לחיות עם דיעות והשקפות של תורה, שיש להתעלות ולהתרומם על ידי התורה, ויזהרו שלא ישימו ליבם למהלך הדיבורים ששומעים במקוה או בגראסערי, מי שעוסק בתורה, צריך הוא לבנות את דיעותיו והשקפותיו על פי התורה, 'תורה' דיגע דיעות און תורה' דיגע השקפות'.

אבל בחור שעוסק בתורה, והוא חי עם ההשקפות של יושבי הקרנות על פי מהלך העולם הזה, שמדברים על פאליטיק וממון, ועושים ליצנות מאנשים אחרים, ידע שאין לו שום שייכות לתורה, והוא לומד תורה להבדיל כמו שהסטודענט לומד בקאלידז חכמת מתמטיקה, כמו כן הוא לומד חכמת התלמוד, אבל אין

כמוהן יחד עם תיקון המידות ויראת שמים, כי בלא מידות טובות ויראת שמים לא יזכה למאומה.

מי שיש לו מידות רעות ואינו ירא שמים, הרי שמוחו יהיה שקוע בתאוות ויחפש כבוד ומנוחה וללכת אחר תאוותו, ואז התורה הוא רק דבר חיצוני.

אנו עומדים עכשיו בימי הספירה, ואנו מתקרבים לזמן מתן תורה, שאור מתן תורה מתעורר בכל שנה מחדש, ובשעת מתן תורה היה התאוה לדגלים, כשראו איך שכביכול יורד עם רכבות המלאכים עם דגלים, ועכשיו הוא הזמן הראוי לבוא לידי כך.

לו שום שייכות לתורה, ומי זוכה לשייכות לתורה, מי שמכניס את התורה לפנימיות לבבו ולמוחו ודמו, שיחיה עם השקפת התורה ודעת התורה, זהו מהותו של הבן תורה.

אבל בחור שלומד בשיבה ואינו חי במהלך שונה מאנשי הרחוב, סימן הדבר שאינו בן תורה, אלא הרי הוא לומד בקאלידו שלומדים שם תלמוד, אבל אין לו שייכות לתורה ולישיבה.

כדי לזכות לחנות על דגלי ה', צריכים להתאוות לדגלים, וצריך האדם לבנות את השקפתו, על ידי מה שיפתח את לבבו לזכות להשקפת התורה ודעת התורה,

זָכָה וְזָכָה אֶת הָרַבִּים, זְכוּת הָרַבִּים תִּלְוִי בּוֹ

היות שזכינו ב"ה והגליון השבועי מופץ בכמה ערים, יש הזדמנות למי שליבו חפץ לזכות את הרבים ולקחת חבל בהוצאות ההפצה של הגליון בעירו, ויבוא על שכרו.

אפשר לפנות למערכת חידו"ת של רבינו,
למספר טעלפאן 9 EXT 2290-854-718-1.

בברכה והערכה
מערכת החידו"ת של רבינו